

Vertrouwen

In het Rijksvaccinatieprogramma worden vaccins aan alle kinderen aangeboden. Naast het individuele belang van de vaccinaties, heeft een hoge vaccinatiegraad een algemeen gezondheidsbelang (herd immunity). Ouders maken een gewetensvolle keuze. Dit geldt zowel voor ouders die vanzelfsprekend en vol overtuiging hun kind laten vaccineren, als weifelende ouders die dat wel of niet doen na een zorgvuldige afweging, als ouders die overtuigd besluiten dit niet te doen. Iedereen wil het beste voor haar of zijn kind.

Het is belangrijk dat ouders hun keuze baseren op onafhankelijke betrouwbare informatie over de voor- en nadelen van vaccinatie. Betrouwbare informatie over risico's en mogelijke negatieve effecten voor het kind bij niet vaccineren, als betrouwbare informatie over de veiligheid en mogelijke bijwerkingen van vaccins, kan ouders helpen in dit afwegingsproces. Naast betrouwbare informatie draagt goede en permanente bewaking van de veiligheid door een onafhankelijke organisatie zoals Bijwerkingencentrum Lareb bij aan het vertrouwen in het vaccinatieprogramma.

Onafhankelijke betrouwbare informatie

Ouders en zorgverleners moeten toegang hebben tot onafhankelijke, betrouwbare informatie over veiligheid en bijwerkingen van vaccins. Uiteraard is er veel informatie te vinden over vaccins, maar deze informatie is versnipperd, niet altijd onafhankelijk, up-to-date, volledig of begrijpelijk. Helaas circuleert er ook veel onjuiste informatie. Het weerleggen van onjuiste informatie over vaccins is in de praktijk vaak weerbarstig. Een onafhankelijke betrouwbare kennisbron kan een belangrijke rol spelen bij het weerleggen van deze onjuiste informatie. Bijwerkingencentrum Lareb, de onafhankelijke organisatie belast met de permanente bewaking van de veiligheid van geneesmiddelen en vaccins, kan deze rol goed vervullen.

Het is gewenst dat er via een zoekservice op een onafhankelijke website in een Kennisbank alle up-to-date kennis over veiligheid en bijwerkingen van vaccins is te raadplegen. Bijwerkingencentrum Lareb heeft de kennis en expertise en kan deze (IT)infrastructuur realiseren. Naast dat ouders en jongeren zelf deze bron kunnen raadplegen, worden ook zorgverleners hiermee ondersteund bij het beantwoorden van vragen van ouders.

Permanente bewaking veiligheid

Na vaccinatie kunnen naast het gewenste effect - het opwekken van een goede immuunrespons (afweerreactie) - ook ongewenste verschijnselen optreden. Het bewaken van de veiligheid is van groot belang voor het vertrouwen in vaccins.

Ouders moeten er op kunnen vertrouwen dat bijwerkingen na vaccinaties permanent goed bewaakt worden en zo nodig tijdig actie ondernomen wordt.

Sinds 2011 is het bewaken van de vaccinveiligheid een taak van Bijwerkingencentrum Lareb. Uiteraard zijn vaccins voor gebruik getest op veiligheid. Toch kan het verzamelen, registreren en analyseren van meldingen van mogelijke bijwerkingen van vaccins nieuwe of andere kennis opleveren, die eerder niet of onvoldoende bekend was. Deze nieuwe kennis kan worden toegevoegd in de gewenste Kennisbank. Goed onderzoek naar vermoedens van bijwerkingen is van belang om echte bijwerkingen op het spoor te komen, maar ook om vermeende bijwerkingen goed onderbouwd te kunnen weerleggen. Dat vraagt om een open, onafhankelijke houding en expertise.

Tot nu toe zijn er op basis van de ontvangen meldingen geen of verontrustende onbekende bijwerkingen gevonden in het kader van vaccinveiligheid. Dat is geruststellend. Niets ernstigs vinden is alleen van waarde als je goed gezocht hebt. Het melden van bijwerkingen is daarom cruciaal voor een betrouwbare veiligheidsbewaking.

Intensieve monitoring veiligheid bij wijzigingen

Bij introductie van nieuwe vaccins of wijzigingen van vaccins in het programma kan ook het bijwerkingenpatroon wijzigen. Het is daarom van belang bij een wijziging van een vaccin in het vaccinatieprogramma met behulp van intensieve monitoring een groep gevaccineerden te volgen in de periode na de vaccinatie. Op deze manier kan het aantal bijwerkingen die optreden, het beloop en de belasting hiervan beter in kaart worden gebracht. Deze informatie is zeker bij vaccins die nog niet eerder gebruikt zijn binnen het vaccinatieprogramma belangrijk. Met intensieve monitoring wordt een steekproef genomen uit de totale populatie. Daarom is te verwachten dat de meeste bijwerkingen die gemeld worden veel voorkomend en bekend (volgens de bijsluiter) zijn. Maar juist kennis over het beloop van deze veel voorkomende bijwerkingen is belangrijk omdat deze de grootste groep gevaccineerden die een bijwerking krijgt zal treffen. Deze nieuwe kennis kan worden toegevoegd in de gewenste Kennisbank.

Meer kennis nodig bijwerkingen en beloop

Van de vaccins die al jaren in het RVP zitten is al veel bekend over bijwerkingen die kunnen optreden. Maar toch is niet alles bekend over veel voorkomende bekende bijwerkingen. Hoe vaak komt de bijwerking voor? Wat is het beloop en de afloop? Hoe ernstig en belastend wordt het ervaren? Is er een herhalingsrisico? Zijn er kinderen met meer (herhalings)risico op de bijwerking? Hoe lang duren de klachten? Worden de klachten behandeld?

Om hier meer inzicht in te krijgen is het gewenst een groep kinderen vanaf de eerste vaccinatie gedurende het hele vaccinatieprogramma te volgen op bijwerkingen die optreden en het beloop van deze bijwerkingen in kaart te brengen. Deze nieuwe kennis kan worden toegevoegd in de gewenste Kennisbank.

